

Lahten kaupunki/Rakennusvalvonta

Viite: Lausuntopyyntö 21.4.2026

Asia: Rakennuslupa 398-2026-134 Lahden sosiaali- ja terveysaseman H-osan muutokset

Koy Lahden Harju hakee rakennuslupaa soitteessa Oikokatu 2 sijaitsevan Lahden sosiaali- ja terveysaseman H-osan käyttötarkoituksen muutokselle sekä vesikaton, yläpohjan ja julkisivujen osittaiselle saneeraukselle. Rakennuslupahakemuksen mukaan 1. kerroksessa varastotilaa muutetaan bänditilaksi, 1. ja 2. kerros muutetaan samaan palo-osastoon kuuluviksi kokoontumistiloiksi, ullakon iv-konehuonetta laajennetaan ja ullakkotila muutetaan neuvottelutilaksi. Konesaumapeltikatto korjataan ja maalataan, bitumiset tasakatot uusitaan, umpinaiset betonikaiteet korjataan ja paikoin palautetaan alkuperäistä vastaaviksi, ikkunat ja ovet uusitaan, rappausta korjataan lukuun ottamatta pääsisääkäynnin ovea ja rakennuksen länsisivun pohjoispäätyyn lisätään esteettömyysluiska.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 31.3.2026 päivätyistä suunnitelmista seuraavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Lahten sosiaali- ja terveyskeskus, eli entinen kaupunginsairaala on inventoitu osana Lahden rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventointia sekä Päijät-Hämeen kulttuuriympäristöselvitystä 2024. Se kuuluu maakunnallisesti merkittävään kokonaisuuteen nimeltä Sairaalanmäki (MARY2, 2024), jonka avainkohde kaupunginsairaala on. Alueen arvot ovat historiallisia, rakennushistoriallisia sekä ympäristöllisiä. Alueen arvoja kuvataan seuraavasti: *Sairaalanmäki muodostaa kaupunkikuvallisesti merkittävän, kiinnostavan rakenteellisen katkon kaupunkirakenteeseen. Kansanopisto puutarhoineen edustaa maakunnassa harvinaista rakennustyyppiä. Käytön mukaan laajentunut opistorakennus on kerroksellinen kokonaisuus. Sama pätee myös kaupunginsairaalan rakennuksiin, joissa yhdistyy monta aikakautta. Monumentaalinen sairaalan osastosiipi hallitsee mäen maisemaa. Alueen puistomaisuus on vuosien saatossa vähentynyt, mutta se on säilynyt silti tärkeänä osana alueen ominaispiirteitä. Mäellä yhdistyvät hyvinvointi, hoiva ja sivistys, joita eri aikakausina ohjanneet näkemykset näkyvät ympäristössä todistusvoimaisesti.*

Suunnittelualueella on voimassa asemakaava 398a-2668a Keski-Lahti1. Asemakaavassa kortteli merkitty on YS-1, eli sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi, jolle saa rakentaa lisäksi pääkäyttötarkoitusta palvelevia liiketiloja. Rakennus

on asemakaavassa varustettu sr-2 suojelumerkinnällä, jonka määräys kuuluu: *Kulttuurihistoriallisesti arvokas ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Entistävät muutokset suositeltavia. Kaupunkimuseolle on varattava muutos- ja korjaustöissä tilaisuus lausunnon antamiseen.*

Kaupunginsairaala on laadittu Lahden kaupunginsairaalan rakennushistoriaselvitys (Latvala, J. 2012). Selvityksestä käy ilmi, että H-osa on rakennettu vuonna 1952 alun perin keskuskeittiöksi ja pesulaksi. Kaupunginsairaala on kokonaisuudessaan laajennettu useasti useina eri vuosikymmeninä.

Rakennuslupahakemuksen mukaan rakennuksen ovet sekä ikkunat vaihdetaan puuvista metallioviin. Alueella voimassa olevassa asemakaavassa rakennukseen kohdistuu Sr-2 merkintä, jossa suositellaan palauttavia toimenpiteitä. Museo kehottaa kunnostamaan olemassa olevat, vuonna 2003 rakennukseen vaihdetut ikkunat ja ovet, sillä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti vain 20-vuoden käyttöikä on rakennusosille lyhyt ja ikkunoiden sekä ovien kokonainen uusiminen kasvattaa rakennuksen hiilijalanjälkeä sekä hankkeesta muodostuvaa jätemäärää. Kunnostamisella voidaan vaikuttaa ikkunoiden tiiveyteen ja rakennuksen energiatehokkuuteen. Mikäli ikkunat ja ovet uusitaan kokonaan tai osittain, tulee se tehdä asemakaava merkinnän mukaisesti palauttavana toimenpiteenä, eli puuikkunoina ja -ovina. Museo voi kommentoida päivitettyjä suunnitelmia sähköpostitse.

Museo kehottaa teettämään julkisivurappauksen kopokartoituksen ja laastianalyysit, joiden pohjalta laaditaan korjaussuunnitelma kunnostettavista alueista sekä käytettävästä laastista. Museolla ei ole muuta huomautettavaa rakennuslupahakemukseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
korjausrakentamisen asiantuntija	Ritva Ruponen
rakennustutkija	Sanni Hujanen

Tiedoksi: Museovirasto